'సీమకు వెళ్లివచ్చుట'

శ్రీమతి నెమిలి చంద్రమతిగారు

"అయ్యో నేనిప్పుడేమి చేయుదును? ఎక్కడనుండి డబ్బుతేగలను? తప్పక వారం లోపల 2000 రూ॥ పంపమని, పంపకున్న చాలకష్టములకు లోనౌదుని వ్రాసినాడు మనరాజశేఖరుడు." అని విశ్వనాధరావు ఒకనాటి సాయంకాలము వీధి అరుగుమీద పచ్చారుచేయుచు తన భార్యయగు సుందరమ్మతో చెప్పుచుండెను.

"పోయిననెలలోనేకదా నగలమ్మి వేయి రూపాయలు పంపినాము. అప్పుడే మళ్లీ ఇంతసొమ్ము ఎందుకా అని ఆశ్చర్యముగా నున్నది. పిల్లవాడేమీ చెడ్డ నడవడిలో దిగ లేదు కదా?" అనెను సుందరమ్మ.

"ఏమో పరాయిదేశం; డబ్బులేకుంటే ఎంత యిబ్బందిగావుంటుంది! ఎంత కష్టపడు తున్నాడో పాపం మనకేమి తెలుస్తుంది? ఇక ఇల్లు అదుమానంపెట్టి పంపవలసినదే పైకం"అని విశ్వనాధరావు చెప్పెను.

విశ్వనాధరావు ఒక న్యాయవాది. రాజమహేంద్రవరములో అతని కుటుంబము చాల గౌరవము పొందియుండెను. వారి కక్కడ పెద్ద స్వంత భవనమొకటి కలదు. అతనికి ఒకేకొడుకు. అతడు సీమకు వెళ్లి నాలుగుసంవత్సరములయినది. వెళ్ళునపుడు బాలునికి పదునారువత్సరముల ప్రాయము; అప్పటికే పెండ్లయివుండెను. విశ్వనాధరావు తనకొడుకు చదివివచ్చిన తరువాత తనమీదనున్న భారమంతయు వదలును కదా అని గంపెడాశ పెట్టుకొనియుండెను. కోడలిని తనయింటికి పిలిపించి సంగీతము, ఇంగ్లీషుచదువు చెప్పించుచుండెను. శారదయు మంచి బుద్ధిమంతురాలు. అతిత్వరితముగ ఇంగ్లీషు విద్య నభ్యసించెను......

ఆనాడు విశ్వనాధరావు ఇంట్లో బహు సందడిగానుండెను. ఆదినమే రాజశేఖర్ విదేశమునుండి వచ్చిచేరెను. కుమారుడు క్షేమముగావచ్చి చేరినాడు గదా అని చాల సంతోషముతో తలిదండ్రులు పండుగ చేయుచుండిరి. రాజశేఖరం మాత్రం మిద్దె మీదనుండి క్రిందికిదిగి రావేలేదు. బండిదిగిన వెంటనే తండ్రితో ఏవో రెండు ముక్కలు ఇంగ్లీషుతో మాట్లాడియుండెను. తల్లితో గాని భార్యతోగాని అసలే మాట్లాడలేదు. శారద భర్తసందర్శనార్థమై వేచియుండెను. వచ్చినప్పుడు మాట్లాడకపోయినను మరల

నింకొకప్పుడయిన మాట్లాడరా అనుకొని మనస్సమాధానపరచుకొనెను.

మిద్దెయందొక గదిలో నంతయు శుభ్ర పరచి, పాశ్చాత్యులయిండ్లకు కావలసినవి మాత్ర మమర్పబడియుండెను. అక్కడ ఒక పడకకుర్చీలో రాజశేఖర్ కూర్చుని పొగచుట్టగాల్చుచు, నావల్ వకటి చదువుచుండెను. అతనికి ప్రక్కన మేజామీద రెండు సారాయిబుడ్లు ఉండెను.

ఆహా! ఏమికాలమోగాని ఐదుసంవత్సరములు తలిదండ్రులను విడిచివుండి మరల వచ్చి దర్శించినపుడు, "అమ్మా ఎన్నిదినములకు మరల నిన్ను చూడగలిగితిని." అని ఏదైన నొకమాట చెప్పరా? ఆమాటకంటే తల్లి ఆశించునదియేదో? ఇన్నిదినములు తన భార్య తనకొరకై ఎంత ఆతురతతో వేచియుండెనో! ఎప్పుడుచూతునా పతిముఖారవిందమని ఎంత తహతహ పడినదో ఒక నిముషమొక యుగముగా నెట్లు కాలము గడపినదో! ఏమైనను అప్పటి అతని హృదయములో లవలేశమైనను లేదుకదా!

సాయంకాలము ఆరుగంటలయినది. శారద రాజశేఖరునిగదిలోనికివచ్చి సంకోచముతో, సిగ్గుతో నక్కడవున్న యొకకుర్చీ మీద కూర్చునెను.

రాజశేఖర్ తిరిగి యామెముఖమును జూచి ఆమె యందమునకు భ్రమసిపోయెను. తనభార్య మిగుల అందకత్తెయని తలచెను.

"నాథా మీరు సంతోషముగా మాట్లాడుచు, తిరుగుచునుండక, అన్యమనస్కులయి యున్నారేల? కారణమేమి?" అని శారద అడిగెను.

"అదుగో నాథాగీథా అనవద్దు. నన్ను నాపేరుపెట్టి పిలు. పాడుతెలుగుతో మాట్లాడవద్దు. ఇంగ్లీషుతో మాట్లాడు" అన్నాడు రాజశేఖర్ యింగ్లీషులోనే.

"తెలుగు మన స్వంతభాషకదా, ఒక వేళ మీరది మరచిపోయినప్పటికి, ఇప్పుడిక్కడికి వచ్చినారు గనుక మళ్ళీ మనభాష మాట్లాడుట కభ్యాసము చేసుకోవలెను కదా? లేకున్న పూర్తిగ మర్చిపోయెదరే"

"మర్చిపోతే పోనేపోయింది. ఎందు కనవసరమైన"దనుచు సారాయిబుడ్డినెత్తి గ్లాసులో పోసి తానుకొంచెము త్రాగి "శారదా నీవు దీనిని కొంచెము త్రాగుము దీనిరుచి తెలుసును. ఇంద త్రాగు ఎంత బాగున్నదో చూడు"అని గ్లాసు యివ్వబోయెను.

"ఆహామీరు త్రాగునది చాలక నన్ను కూడానా త్రాగమనుచున్నారు. ఎంత బాగున్నది! నేను త్రాగుటయా! మన హిందువులు త్రాగకూడదు. హిందూస్త్రీలు యిక చెప్పవలెనా!"

"హిందూస్త్రీలు భర్త చెప్పినట్లు వినదరు కదా, నీవు హిందూస్త్రీవైతే నేను చెప్పినట్లు ఎందుకు వినవు?'

'హిందూభర్త హిందువుగా యుండిననే హిందూపత్ని హిందూపత్నిగా యుండును. భర్త పాపముచేయుచున్న కనులార చూచుచుండదు. అది చాలక తానుకూడ చేయుటయా? భర్తను నచ్చజెప్పి మంచిమార్గమునకు త్రిప్పునేకాని, గుణవతియగు భార్య ఎన్నటికిని భర్తతో చేరి పాపముచేయదు. ఇది నిజము. మీ తల్లి ఎంత పరితపించుచున్నదో మీరు మాట్లాడనందులకు మీకు తెలుసునా? మీకొఱకై వుండిన ధనమంతయు ఖర్చుచేసిరి. ఇంటనున్న నగలు వెండి సామానంతయు అమ్మివేసిరి. ఈ యింటిని అనుమానంక్రింద యిచ్చినారు. ఇంక కొన్ని దినములకు గడువుకూడ తీరిపోవును. మరల నేమిచేయగలమో దేవునికే ఎరుక.'

'ఆ ముసలివారు, ఆ అనాగరికుల సంగతి నాయెదుట నెత్తకుము. వారు నా తలిదండ్రులుకారు. తప్పిదారి వారలకు నేను పుట్టితిని, అంతేకాని, నాకు వాళ్లకు నేమీ సంబంధములేదు. పొమ్ము, నీవైనను నా యిష్టప్రకారమున్న నే, లేకపోయిన నాదారి నాది, అంతే, నాపనులకేమీ నీ వాటంక పడకూడదు.'

మారు మాటాడక శారద క్రిందికిదిగిపోయెను.

సీమనుండి తనభర్తవచ్చినతరువాత ఎట్లెట్లనో వుండవలెనని శారద భావించుకొని యుండెను. అన్నియు నిష్ఫలములయ్యెను. శాఖోపశాఖలుగా నల్లుకొన్న యామెయొక్క మనస్సనే వృక్షము ఒకశాఖ వెంబడి నొక శాఖగా విరిగి, తుదకు నిర్మూలమయ్యెను. ఆమెశరీరము కృశించిపోవుచుండెను. వదనము వాడిపోవుచుండెను. బలహీన మతిశయించెను. మంచము పట్టెను. మనోవ్యాధికి మందు లేదుకదా?

* * *

ఒకనాడు రాజశేఖర్ శారద పరుండియున్న మంచముదగ్గరకు వచ్చి కూర్చొని యామె ముఖమువంకనే జూచుచుండెను. 'నేను ఆదేశమునుండి వచ్చిననాటి శారదయేనా యీమె. కాంతివంతమై సంతోషముతో నిండియుండిన యాకండ్లేనా యివి, ఆ సుందరవదనమేనా యిది? ఆహా! ఎంత మారిపోయినది? అయ్యో ఇన్నాళ్లు ఎంత కుందుచున్నదో? ఎంత అపకార మొనరించినాను. అక్కడ పాశ్చాత్యయువతిని కూడ పెండ్లాడితినే. ఈమె నాకు ధారబోసిన నిర్మల ప్రేమయంతయు అడవికాచిన వెన్నెలయినదే! కించిత్ మాత్రమైనను నేను ప్రేమచూపలేదు కదా? అయ్యో యిక నాశారదబ్రతుకునా?' అని దుఃఖించుచుండెను.

శారద నిద్రలో 'దేవా నాప్రాణేశ్వరుని క్షమింపుము. క్షమింపుము. మంచిబుద్ధి పుట్టునటుల జేయుము.' అని హీనస్వరముతో పలవరించెను.

'ఆహా! నిద్రలోకూడ నా కొఱకై దేవుని ప్రార్థించుచున్నది. ఆ నిష్కళంకమైన, అపారమైన ప్రేమను తృణీకరించితిని కదా? నాకిక క్షమ ఎక్కడ? దేవుడు నన్ను క్షమించునా? నా తలిదండ్రుల నెంత నిందించితిని? వారిమన స్సెంత నొప్పించితిని? అన్నిటికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తమేది? చావు తప్ప మరొకటిలేదు.' అని తన జేబులోనున్న కత్తిని తీయబోయెను.

ఇంతలో తండ్రివచ్చి 'రాజా, సారాయంగడివాళ్లు వచ్చి డబ్బుకోసరము కాచుకొనియున్నారు. ఇల్లు అదుమానంపెట్టిన గడువు నేటితో తీరిపోయినది. ఆ శెట్టివచ్చియున్నాడు. ఇప్పుడేమిగతి! ఏమిచేయమంటావు?'

'ఏమిచేయుట అని నన్ను అడిగితే, నేనేమి చెప్పను తండ్రీ? నన్ను పదునాలవ ఏటనే ఏమోచదివి వెలగబెట్టుతానని సీమకు పంపినారు. నేనడిగినప్పుడంతా డబ్బు పంపించినారు. అక్కడ నేనేమి చేసిన నెవరడ్డుపడెడివారు? నాయిష్టము వొచ్చిన నడచితిని, ఇష్టము వొచ్చిన డబ్బు ఖర్చుచేసితిని. నిష్కారణముగా పంటవంటి సంసారము పాడయినది. పరమసాధ్వియగు నాప్రియభార్య నన్ను విడిచిపోవుచున్నది. నన్నీస్థితికి తెచ్చినది మీరె. నే నింకను పసిబాలునిగా యుండునపుడే ఆ దేశమునకు పంపినారు, నేను పోనని అప్పు డెంతఏడ్చినదీ జ్ఞాపకమువున్నదా? ఇప్పుడు నన్ననిన నేమి ప్రయోజనము?'

'అందరివలె నీవు చదివి పాసయి పెద్ద యుద్యోగము చేసెదవనికదా, నిన్ను పంపితిని, నీ విటుల చేయుదువని కలలోకూడ తలచలేదే.'

'ఎందుకు తలచెదరు? అదే ప్రతియొక్క తలిదండ్రులకుండు మమత. తమబిడ్డలు చెడిపోయెదరా—తమబిడ్డ లటువంటిపని చేసెదరా అని పిచ్చినమ్మకం. పసిబాలురుగావున్నప్పుడు విదేశమునకు బంపి చదువు చెప్పించుటయా? పంపితే యిదీ లాభము. నన్నువూరికేనైనా పంపకుండా అమాయకురాలైన పిల్లను నాకు కట్టినారు. కోతిచేతులో పూలమాలలాగు. దాని గొంతుకోయుటకు నాకు కట్టినారుగాని కూడి సుఖించుటకుకాదు. అయ్యో యిప్పుడిక నాప్రియభార్య నాకు దక్కునా? ఒకవేళ దక్కినను, నన్నుక్షమించునా?' అని శారద కరములను పట్టుకొని దుఃఖించుచుండెను.

శారద కొంచెం కనులుతెరచి చూచి మెల్లగా, 'హా! ప్రాణేశ్వరా నేను కలగనుచున్నానా? నిజమేనా? మీరు నాకై దుఃఖించుచున్నారా? ఎందులకు? నే డెంతసుదినము?

నేటితో నాబాధ వుపశమించినది. ఇక నిశ్చింతగా ప్రాణము వదలవచ్చును.' అనెను.

'శారదా నన్ను క్షమించెదవా? నిన్నింత కష్టముల పాల్జేసిన నన్ను క్షమించెదవా? హా! నేజేసిన పాపములకు పరిమితియున్నదా? మరియొక జన్మయందైనను నా పరిశుద్ధ ప్రేమను స్వీకరించగలనా ?'

'నాథా ! నే నా మిమ్ముల క్షమించుట! సర్వాధికారియగు సర్వేశ్వరుడున్నాడు. ఆతడే క్షమించును. పశ్చాత్తాపమే అన్నిపాతకములను పారదోలును, దానికన్న పావనమైనది మఱియొకటి లేదు. ప్రాణనాథా నేటికి నే ధన్యురాలనయితిని.'

'ఇంతకాలము నీవు నాపాలిటి పెన్నిధివని ఎరుగనైతిని కదా! అన్యాయముగ నిన్నీగతికి తెచ్చినది నేనేకదా. శారదా ఇకనైనను ధైర్యము తెచ్చుకొని నాకొఱకైనను జీవించియుండవా ? నీవు లేని బ్రతుకు నాకొక బ్రతుకా, గావున నామీద దయయుంచి ధైర్యమూనుము. గడచినదంతయు మరువవా ?' అని బాష్పపూరితలోచనమైన శారదముఖకమలమున మెల్లగా నొక ముద్దిడుకొనెను. వెంటనే శారదముఖము మబ్బువీడి తేజోవంతమాయెను!

శారద హృదయమునందు ఆశాంకురము మొలకెత్తసాగెను. నానాటికి ఆరోగ్యము కలుగుచుండెను.

ఇప్పుడు రాజశేఖర్‌కు వుద్యోగము కుదిరెను. రెండువందలు జీతము. ఏలూరునందు ఒక చిన్నగృహమును బాడుగకు తీసుకొని అందున్నారు.

ఒకనాటి వుదయమున 'అమ్మా! నాయనమ్మ, తాతవస్తున్నారే' అని సంతోషముతో గంతులువేయుచున్నది శారద కూతురు నళిని, నాలుగేండ్లపిల్ల. శారద తన చిన్నకొడుకును చంకలో నెత్తుకొని బయటికి వచ్చినది. ఆమె కొడుక్కు నేడుపుట్టిన పండుగ.

విశ్వనాధరావు, సుందరమ్మ బండిదిగి లోనికివచ్చిరి.

శారద 'అత్తా మీవాళ్లు కులాసాగా వున్నది కదా యిపుడు' అని యడిగెను.

'ఆ, కులాసాగానే వుంది. రాజశేఖ రేడీ' అంటూ తనమనుమని ఎత్తుకొని ముద్దిడుకొనుచు, 'చిట్టి తల్లీ రావే' అని మనుమరాలి చెయ్యిపట్టుకొని యింట్లోనికి వెళ్లినది.

'మీకొడు కింకా ఆఫీసుకు వెళ్లలేదు. ఇప్పుడే వస్తానని స్నేహితులింటికి వెళ్లినారు. అదుగో వస్తున్నారు సమయానికి సరిగా.'

రాజశేఖర్ వచ్చి తలిదండ్రులకు నమస్కరించెను. 'నాయనా ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యవంతుడవగుదువు గాక' యని దీవించి కొడుకును లేవనెత్తిరి.

ఆదినమా గృహమునందెల్లరును, ఆనందాబ్ధిని నోలలాడు చుండిరి.